

Institutionen för Hälsovetenskaper

TENTAMEN

Kurs Hälsofrämjande omvårdnad med inriktning mot barn och ungdomar I

Examinationsmoment Salstentamen

Kurskod OM832A

Högskolepoäng för examinationsmomentet 4

Datum 20241101

Tentamenstid 8.15-12.30

Ansvarig lärare Margaretha Larsson

Berörda lärare

Hjälpmedel/bilagor o

Övrigt För Godkänd (G) på momentet salstentamen krävs att du har G på samtliga fyra kursmål som salstentamen omfattar.

Anvisningar

- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
- ☐ Ta nytt blad för varje ny fråga
- ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
- ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
- ☒ Numrera lösbladen löpande.
- ☒ Använd inte röd penna.
- ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser 70% för Godkänd

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt 5

Kursmål: Redogör för det friska barnets utveckling.

Max 18p. För G krävs 12,5p (70%).

1. Du arbetar som distriktssköterska inom barnhälsovård. Beskriv vad du observerar för att kunna bedöma barns anknytningsmönster. (2p)
2. Ur ett utvecklingspsykologiskt perspektiv vad behöver du tänka på när du ska vårda barn i åldern
 1. 1–3 år. (2p)
 2. 13–18 år. (2p)
3. Det är naturligt att små barn känner separationsrädsla. Vid vilken ålder är den som starkast? (1p)
4. Du arbetar som distriktssköterska inom BVH. Dagens första besök är ett hembesök hos Ali och Alice som fått sitt första barn Ralf för 10 dagar sedan.
 1. Vad är syftet med att som BHV-sköterska genomföra hembesök? (2p)
 2. Vad är viktigt för dig som BHV-sköterska att fråga om för att få en bild av föräldrarna och vad du kan erbjuda dem för stöd i föräldraskapet. Ge exempel på fyra områden som du ställer öppna frågor om? (4p) Motivera dina val av frågor.
5. Du arbetar på BHV och träffar William 18 månader och hans föräldrar i samband med en planerad 18-månaders kontroll.
 1. Ge exempel på fyra frågor som du som BHV-sköterska ställer till föräldrarna för att kunna bedöma Williams utveckling. Motivera dina val av frågor. (4p)
 2. Vilken/vilka sjukdomar erbjuds vaccin mot vid detta besök? (1p)

Kursmål: Ingående beskriva vanligt förekommande hälsoproblem och funktionshinder bland barn och ungdomar

Max 22p. För G krävs 15p (70%).

6. Barn kan fara illa på olika sätt.
 - a. Ge fyra exempel på hur barn kan fara illa. (4p)
 - b. Att barn far illa, hur kan det visa sig hos barn? Ge fyra exempel (2p, 0,5 p/svar)
 - c. Ge fyra exempel på faktorer hos barnet eller föräldrar som kan medföra risk för att barn far illa. (2p, 0,5 p/svar)
7. Vad innebär amblyopi hos barn? (1p)
8. Hur behandlas amblyopi hos barn? (1p, 0,5p/svar)
9. Övre luftvägsinfektioner är vanligt förekommande hos barn i förskoleåldern.
 1. Ge exempel på tre råd du ger föräldrarna. (3p).
 2. Du uppmanar föräldrarna att söka vård om barnet blir sämre. Ge exempel på symtom som bör föranleda ny kontakt med vården. (3p).
 3. Ge fyra exempel på orsak till öronvärk hos barn. (2p, 0,5p/svar)
10. Psykisk ohälsa är vanligt förekommande bland tonåringar. Ge fyra exempel på symtom på depression hos tonåringar. (4p)

Kursmål: Självständigt göra en hälsobedömning samt ta ställning till och utföra vaccination

Max 22p. För G krävs 15p (70%).

11. Amning –

- a. Du besöker nyblivna föräldrar som funderar över amning och bröstmjolk. Vad berättar du om bröstmjolk för att stimulera till att barnet ammas? (3p)
- b. Fördelar med amning - för moderns hälsa. Ge två exempel. (1p, 0,5p/svar)
- c. Fördelar med amning - för barnets hälsa? Ge två exempel (1p, 0,5p/svar)
- d. Vilka tre praktiska tips ger du föräldrar/ mammor som kan underlätta amning? (3p)

12. När ska du som distriktsköterska besluta att inte vaccinera ett barn? Ge åtta exempel. (4p, 0,5p/svar)

13. Vilka sjukdomar ges vaccin mot och de ingår i vaccinationsprogrammet för barn födda 2002 eller senare? Ange minst åtta vaccin. (4p, 0,5p/svar)

14. Varför vaccineras barn? (3p)

15. Vilka argument har du för att ge råd till föräldrar som är tveksamma till vaccination av sitt 18 månaders barn. (3p)

Kursmål: Tillämpa författningar, lagar och riktlinjer och rekommendationer i vård och hälsoarbetet med barn och ungdomar

Max 19p. För G krävs 13p (70%).

17. Barns rättigheter är lagstadgade i flera lagar. Skollagen (SFS 2010:800) föreskriver vad som gäller för barn i skolan. Ge ex. på tre lagar som föreskriver om barns rättigheter (förutom Skollagen) (du behöver inte ange några siffror i lagar). (3p)
18. Vad kan BHV-sköterskan bistå föräldrar med via telefonrådgivning? Ge två exempel. (2p)
19. Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) föreskriver att vårdgivare har skyldighet att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete. När en förändring görs i vårdverksamheten, hur kan du veta att det blir en förbättring och i så fall för vem? Beskriv PDSA -cykelns 4 steg översiktligt. (4p)
20. Lag som distriktsköterskan behöver känna till.
 - a. Hur kan du använda barnkonventionen i ditt dagliga arbete med barn, som BHV-sköterska eller skolsköterska (3p)
 - b. Vad föreskriver Skollagen (SFS 2010:800) att elevhälsan främst ska vara? (2p)
 - c. Hur är Patientlagen (SFS 2014: 821) formulerad gällande att ge information till barn? (5 p)

För Godkänd (G) på momentet salstentamen krävs att du har G på samtliga fyra områden.

Institutionen för handel och företagande

TENTAMEN

Kurs: Arbetsmarknad och samhällsekonomi

Examinationsmoment: Tentamen

Kurskod: NA120G

Högskolepoäng för examinationsmomentet: 6

Datum: 2024-10-31

Tentamenstid: 14:15-19:30

Ansvarig lärare: Lars Pettersson

Berörda lärare: Peter Njekwa Ryberg och Lars Pettersson

Hjälpmedel/bilagor: Högskolans miniräknare

Övrigt

Anvisningar

- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
- ☒ Ta nytt blad för varje ny fråga
- ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
- ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
- ☒ Numrera lösbladen löpande.
- ☒ Använd inte röd penna.
- ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser

Maxpoäng: 100

Betygsgränser: E: (60%), D: (65%); C: (70%), B: (80%), A: (90%)

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt 6

Fråga 1. Flervalsfrågor (20 poäng)

Välj *ett* av alternativen i följande flervalsfrågor (2 poäng för varje rätt svar):

- 1) Marginalkostnad...
 - a) ...är onödiga kostnader som inte behöver räknas med.
 - b) ...kostnader som uppstår för staten som inte ett företag behöver bry sig om.
 - c) ...är förändring i externa kostnader.
 - d) ...är kostnaden för att producera ytterligare en enhet av en produkt eller tjänst.
- 2) Sambandet mellan arbetslöshet och inflation illustreras bäst med...
 - a) ...Beveridgekurvan.
 - b) ...S-kurvan.
 - c) ...Phillipskurvan.
 - d) ...Lafferkurvan.
- 3) Efterfrågekurvan visar...
 - a) ...företagens kostnader.
 - b) ...marginalnyttan - hur mycket en konsument (-er) är villig att betala för att köpa en vara eller tjänst.
 - c) ...samhällets nytta av en produktion.
 - d) ...hur inkomsten påverkar räntan
- 4) Ett företag anställer arbetskraft när...
 - a) ...inflationen är lägre än arbetslösheten.
 - b) ...timlönen företaget får betala är högre jämfört med produktionsresultatets värde som den anställda skapar.
 - c) ...kapitalbalansen är större än bytesbalansen.
 - d) ...timlönen företaget får betala är lägre jämfört med produktionsresultatets värde som den anställda skapar.
- 5) En lågkonjunktur kännetecknas normalt av...
 - a) ...att det finns ett negativt BNP-gap.
 - b) ...att det finns ett inflationsgap.
 - c) ...att det finns ett positivt BNP-gap.
 - d) ...att BNP-tillväxten är högre jämfört med jämvikt.
- 6) Ett lands försörjningsbalans...
 - a) ...visar hur halvfabrikat och råvaror har använts.
 - b) ...visar en ekonomis valutaflöden till och från omvärlden.
 - c) ...visar ett lands försvarsförmåga.
 - d) ...visar ett lands tillgångar och hur dessa används.

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

- 7) Med inflation menar vi normalt...
- a) ...att den ekonomiska tillväxten faller.
 - b) ...att penningvärdet ökar.
 - c) ...att penningvärdet minskar.
 - d) ...att konsumenternas köpkraft ökar.
- 8) Real ekonomisk tillväxt innebär...
- a) ...tillväxt i BNP till marknadspris.
 - b) ...nominella tillväxt i BNP korrigerat för inflationen.
 - c) ...nominell tillväxt i BNP räknat som förändring av förädlingsvärden.
 - d) ...tillväxt i statens budget.
- 9) Vilket villkor ska vara uppfyllt för ett företag som maximerar vinsten?
- a) Totala intäkter = totala kostnader.
 - b) Fasta kostnader = totala intäkter.
 - c) Företagets produktion är sådan att marginalkostnaden = marginalintäkten.
 - d) Lönekostnader = intäkter.
- 10) När bytesbalansens saldo är positivt innebär det...
- a) ...att utbudet av pengar ökar.
 - b) ...att statens skatteinkomster är större än offentliga utgifterna.
 - c) ...att statskulden minskar.
 - d) ...att intäkterna av export är större än utgifterna för importen.

Fråga 2. (16 poäng)

Antag en marknad med följande utbud och efterfråga:

$$\begin{array}{ll} \text{Efterfråga:} & p = 150 - 0,25q \\ \text{Utbud:} & p = 20 + 0,5q \end{array}$$

- a) Beräkna pris och kvantitet i jämvikt och rita diagram som visar marknadslösningen. (4 poäng)
- b) Räkna ut efterfrågans priselasticitet i jämvikten med hjälp av följande formel. (2 p)
$$\epsilon = \frac{\text{pris}}{\text{kvantitet}} \times \frac{1}{\text{efterfrågekurvans lutning}}$$
- c) Utgå från ditt svar i b) om efterfrågans priselasticitet: -Hur mycket ökar eller minskar efterfrågad kvantitet om priset ökar med 1%? (2 p)
- d) Antag att priset på marknaden är 100 kronor. Vad är det då för situation som råder på marknaden och hur kommer marknaden att anpassas mot jämvikt? (4 poäng)
- e) Antag att efterfrågan ökar till $p = 250 - 0,25q$. Beräkna den nya jämvikten. Vad blir pris och kvantitet efter förändringen. Rita diagram som visar förändringen på marknaden och den nya jämvikten. (4) poäng.

Fråga 3. (16 poäng)

Enligt SCB:s senaste arbetskraftsundersökning (AKU) var den icke säsongrensade arbetskraftens storlek i Sverige 5 744 000 i augusti 2024 för personer 15–74 år. Enligt samma undersökning var antalet sysselsatta 5 291 000 personer. Besvara följande frågor:

- a) Hur många personer var arbetslösa i augusti enligt AKU-undersökningen? (2 p)
- b) Hur hög var arbetslösheten beräknat i procent i augusti 2024 enligt AKU-undersökningen? (2 p)
- c) Enligt SCB var den arbetsföra befolkningens storlek i åldrarna 15–74 år 7 655 000 personer i augusti 2024. Hur hög var sysselsättningsgraden beräknat i procent i augusti 2024? (2 p)
- d) Säsongrensad och utjämnad uppgick antalet arbetslösa i åldern 15–74 år till 480 000 personer i augusti 2024. Varför skiljer sig den säsongrensade arbetslöshetens storlek från antalet arbetslösa du beräknade i a)? (2 p)
- e) Sveriges befolkning var enligt SCB 10 576 000 personer i augusti 2024. Hur stor andel av Sveriges befolkning var sysselsatt i augusti 2024? (2 p)
- f) Vad menas med (i) friktionsarbetslöshet, (ii) konjunkturarbetslöshet och (iii) strukturarbetslöshet? (6 p)

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Fråga 4. (20 poäng)

I den här uppgiften analyserar vi ekonomins aggregerade utbud och efterfrågan.

- Illustrera sambandet mellan aggregerad efterfrågan (AE) och aggregerat utbud på både kort och lång sikt (AU och AU-lång) i ett diagram. Var noggrann med vad som ska vara på y -axeln och x -axeln. (4 p)
- Förklara varför AE-kurvan och den kortsiktiga AU-kurvan ser ut som de gör. (4 p)
- Utgå ifrån att ekonomin initialt befinner sig i jämvikt. Anta nu att det sker en betydande minskning av efterfrågan hos konsumenterna. Visa hur anpassningen till en ny jämvikt ser ut i ditt diagram och förklara med ord vad effekten blir på prinsnivån och BNP. (4 p)
- Ge ett exempel på stabiliseringspolitik som kan användas för att motverka den minskade efterfrågan i fråga c). (4 p)
- Förklara kortfattat vad den huvudsakliga skillnaden är mellan den klassiska modellen i frågorna a) till d) och den Keynesianska modellen. Förklara också kortfattat syftet med konjunkturstabiliseringspolitik. (4 p)

Fråga 5. (12 poäng)

I denna fråga ska du använda dig av diagrammet för aggregerat utbud, aggregerad efterfrågan och den vertikala kurvan som Eklund visar som NAIRU i en ekonomi. Den vertikala axeln visar prinsnivå och på den horisontella axeln visar BNP. Vi antar att landet liknar Sverige, dvs är en öppen ekonomi (handlar med andra länder) och har en offentlig sektor. Besvara följande frågor:

- Förklara vad som menas med NAIRU? (2 p)
- Gör en korrekt illustration av nämnda diagram, dvs rita grafen. (2 p)
- Antag att exporten ökar. Hur påverkas ekonomin på kort sikt (en första period)? Visa i figur med aggregerat utbud, aggregerad efterfrågan och NAIRU vad som händer när exporten ökar. Hur påverkas BNP, prinsnivå och kommer ekonomin att röra sig mot låg- eller högkonjunktur? (4 p)
- Antag nu att utvecklingen fortgår i ekonomin utan någon stabiliseringspolitisk insats. Vad kan vi förvänta blir nästa fas i anpassningen, den nästföljande perioden när företag och hushåll tar i beräkning att prisförändring som inträffade när exporten ökade är något som kan förväntas upprepas även i framtiden. (4 p)

Fråga 6. (16 p)

Finans- och penningpolitik

- a) Vilken institution/myndighet ansvarar för penningpolitiken? Och vad är målet för penningpolitiken? (4 p)
- b) Vem ansvarar för och tar beslut om finanspolitiken? (2 p)
- c) Vad kommer hända med volymen av krediter om affärsbankernas kassakrav minskar? (2 p)

Utrikeshandel och växelkurs

- d) Antag att du är intresserad av att köpa en bil som kostar 300 000 kr i Sverige. Motsvarande bil kostar 30 000 Euro att importera från Tyskland. Växelkursen EUR/SEK är 0,09, dvs en SEK kostar 0,09 EUR att köpa. Kommer du köpa bilen i Sverige eller i Tyskland om du vill betala så lite som möjligt för bilen? Visa dina beräkningar. (4 p)
- e) Antag nu att växelkursen EUR/SEK ändras från 0,09 till 0,11. Har den svenska kronan apprecierat eller deprecierat i värde jämfört med euro? Kommer ditt val om att köpa bilen i Sverige eller importera från Tyskland (fråga c) påverkas? (4 p)